Cymraeg mewn Ymarfer Proffesiynol 1

Welsh in Professional Practice 1

2025-26

Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant
University of Wales Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

BA1 - Darlith 11

Cwestiynau'r Amser Presennol

Present Tense Questions

Peniarth .cymru | Rhagor iaith | Canolfan Gwasanaethau Cymraeg | Welsh Language Services Centre

mari.powell@uwtsd.ac.uk

Nod y wers heddiw ydy ...

The aim of today's lesson is ...

- **Adolygu**
  Revision
- **Amser Cofrestru!**
  Registration Time!
- **Cwestiynau'r Amser Presennol**
  Present Tense Questions

Mae hi'n Amser Cofrestru!

It's Registration Time!

Mae hi'n amser cofrestru!

Bore da, bawb!

Mae hi'n amser cofrestru!

Prynhawn da, blant!

Pwy sy'n barod?!

Gorchmynion!

Edrychwch arna i!

Eisteddwch, bawb!

Gwrandewch yn ofalus, blant!

Da iawn!

Gwranda'n ofalus, Jac!

Bendigedig!

Ardderchog!

Mwy o Orchmynion!

Dim siarad, blant!

Rhaid eistedd ar y mat!

Paid â gweiddi, Jac!

Peidiwch â gweiddi, ferched!

Beth ydy'r cwestiwn?!

Ydy ... yma heddiw?
Is ... here today?

Sut wyt ti heddiw?

Yma!
Here!

Ble wyt ti'n byw?

Absennol!
Absent!

Beth ydy'r cwestiwn?!

Pwy sy'n absennol heddiw?

Carys a Dylan
sy'n absennol heddiw!

Beth ydy'r ateb?!

Wyt ti **eisiau**
cinio ysgol neu frechdanau?

Dw i **eisiau** cinio ysgol, os gwelwch yn dda.

Beth ydy'r cwestiwn?!

Faint sy'n cael cinio ysgol heddiw?

22 sy'n cael cinio ysgol heddiw.

Beth ydy'r ateb?!

Faint sy'n cael brechdanau heddiw?

Pump sy'n cael brechdanau heddiw.

Beth ydy'r cwestiwn?!

Pa ddydd ydy hi heddiw?

Dydd Mawrth
ydy hi heddiw.

'**Ydy**' yn y cwestiwn = '**Ydy**' / '**Nac ydy**' yn yr ateb

Ydy hi'n ddydd Mawrth heddiw?

✓ **Ydy**, mae hi'n ddydd Mawrth heddiw.

✗ **Nac ydy**, dydy hi ddim yn ddydd Mawrth heddiw.

Beth ydy'r ateb?!

Pa fis ydy hi?

Mis **Rhagfyr** ydy hi.

'**Ydy**' yn y cwestiwn = '**Ydy**' / '**Nac ydy**' yn yr ateb

Ydy hi'n fis Rhagfyr?

✓ **Ydy**, mae hi'n fis Rhagfyr.

✗ **Nac ydy**, dydy hi ddim yn fis Rhagfyr.

Beth ydy'r cwestiwn?!

Pa dymor ydy hi?

Gaeaf ydy hi.

Beth ydy'r dyddiad heddiw?

Dydd Sul
Dydd Llun
Dydd Mawrth
Dydd Mercher
Dydd Iau
Dydd Gwener
Dydd Sadwrn

Ionawr
Chwefror
Mawrth
Ebrill
Mai
Mehefin
Gorffennaf
Awst
Medi
Hydref
Tachwedd
Rhagfyr

				1af y cyntaf	**2il** yr ail	**3ydd** y trydydd
4ydd y pedwerydd	**5ed** y pumed	**6ed** y chwerched	**7fed** y seithfed	**8fed** yr wythfed	**9fed** y nawfed	**10fed** y degfed
11eg yr unfed ar ddeg	**12fed** y deuddegfed	**13eg** y trydydd ar ddeg	**14eg** y pedwerydd ar ddeg	**15fed** y pymthegfed	**16eg** yr unfed ar bymtheg	**17eg** yr ail ar bymtheg
18fed y deunawfed	**19eg** y pedwerydd ar bymtheg	**20fed** yr ugeinfed	**21ain** yr unfed ar hugain	**22ain** yr ail ar hugain	**23ain** y trydydd ar hugain	**24ain** y pedwerydd ar hugain
25ain y pumed ar hugain	**26ain** y chwecched ar hugain	**27ain** y seithfed ar hugain	**28ain** yr wythfed ar hugain	**29ain** y nawfed ar hugain	**30ain** y degfed ar hugain	**31ain** yr unfed ar ddeg ar hugain

Dydd Mawrth, Rhagfyr yr ail.

Sut mae'r tywydd heddiw?

Mae hi'n braf heddiw.

Sut **oedd** y tywydd **ddoe**?

Roedd hi'n **w**yntog ddoe.

Sut bydd y tywydd yfory?

Bydd hi'n bwrw eira yfory.

Ydy hi'n gymylog heddiw?

Ydy, mae hi'n gymylog heddiw.

Nac ydy, dydy hi ddim yn gymylog heddiw.

Mae hi'n amser cofrestru!

- Greet the class!
- It's Registration Time!
- Is ..... here today?
- Who is absent today?
- How are they feeling?
- Where do they live?
- School dinner / Sandwiches How many?
- Discuss Day / Month / Season
- What's the date?
- Discuss the weather
- Likes / Dislikes?

Rhif	Pwy?
1	Cara
2	Ed
3	Ella
4	Faye
5	Ffion
6	Jess
7	Jessie
8	Keira
9	Leona
10	Lily
11	Nia
12	Rosie
13	Shreya
14	Seren

CANOLFAN GWASANAETHAU CYMRAEG
WELSH LANGUAGE SERVICES CENTRE

Mae hi'n amser adolygu!

It's time to revise!

Eisiau *To want*

Dw i eisiau coffi.
Dw i ddim eisiau coffi.

Dw i~~'n~~ eisiau coffi.
Dw i ddim ~~yn~~ eisiau coffi.

Does dim **yn** neu **'n** o flaen '**eisiau**'.

There is no yn or 'n before 'eisiau'.

Dw i eisiau ...

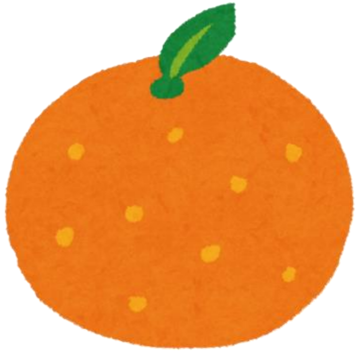

oren

diod

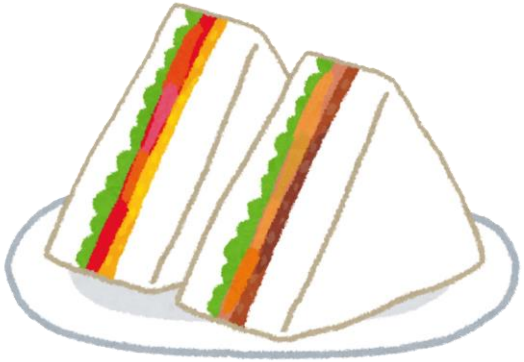

brechdan

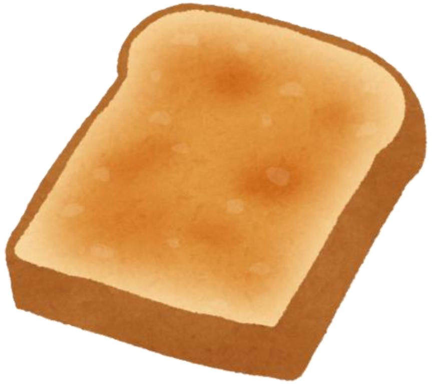

tost

ffrwyth

dŵr

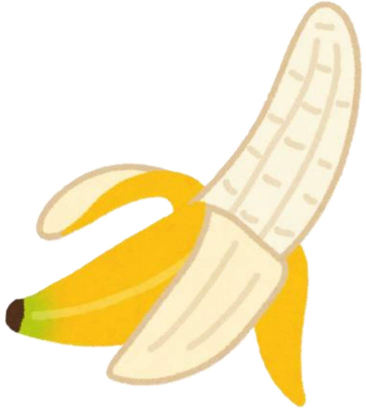

banana

llaeth

Dw i ddim eisiau ...

rhedeg

darllen

canu

mynd i'r tŷ bach

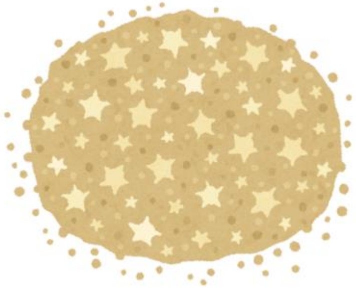

chwarae yn y tywod

peintio

lliwio

Ateb Cwestiynau *Answering Questions*

Wyt ti eisiau banana?

Ydw, dw i eisiau banana.

Ydw, dw i eisiau banana, os gwelwch yn dda.

Ateb Cwestiynau *Answering Questions*

Wyt ti eisiau banana?

Nac ydw, dw i ddim eisiau banana.

Nac ydw, dim diolch.

Ateb Cwestiynau

Ydy e eisiau darllen stori?

Ydy, mae e eisiau darllen stori.

Ateb Cwestiynau

Ydy hi eisiau chwarae gêm?

Nac ydy, dydy hi ddim eisiau chwarae gêm.

Pwy sy eisiau ...? *Who wants ...?*

Pwy sy eisiau cinio ysgol?

Pwy sy eisiau ffrwyth?

Pwy sy eisiau llaeth?

Pwy sy eisiau darllen?

Pwy sy eisiau helpu?

Tom ac Elis sy eisiau cinio ysgol.

Dosbarth Derbyn sy eisiau ffrwyth.

Lois sy eisiau llaeth.

Jac sy eisiau darllen.

Bethan a Soffia sy eisiau helpu.

Cwestiynau'r Amser Presennol

Present Tense Questions

Cwestiynau'r Dosbarth

Classroom Questions

Mae ‘Ydy…?’ ac ‘Ydy’r…?’ ar ddechrau’r cwestiwn yn holi am rywbeth pendant.

‘Ydy…?’ *or* **‘Ydy’r…?’** *at the beginning of a question asks about something* ***definite***.

Mae ‘Oes…?’ ar ddechrau cwestiwn yn gofyn am rywbeth amhendant.

‘Oes…?’ *at the beginning of a question asks about something* ***indefinite*** *(a / some).*

Ydy …?

Cwestiwn ?	Ateb cadarnhaol +	Ateb negyddol -
Ydw i? *Am I? / Do I?*	**Wyt, rwyt ti** *Yes, you are* **Ydych, rydych chi** *Yes, you are*	**Nac wyt, dwyt ti ddim** *No, you are not* **Nac ydych, dydych chi ddim** *No you are not*
Wyt ti? *Are you? / Do you?*	**Ydw, rydw i** *Yes, I am*	**Nac ydw, dydw i ddim** *No, I am not*
Ydy e? *Is he? / Does he / it?*	**Ydy, mae e** *Yes, he is / Yes, it is*	**Nac ydy, dydy e ddim** *No, he is not / No, it is not*
Ydy hi? *Does she? / Does she / it?*	**Ydy, mae hi** *Yes, she is / Yes, it does*	**Nac ydy, dydy hi ddim** *No, she is not / No, it does not*
Ydyn ni? *Are we? / Do we?*	**Ydyn, rydyn ni** *Yes, we are* **Ydych, rydych chi** *Yes, you are*	**Nac ydyn, dydyn ni ddim** *No, we are not* **Nac ydych, dydych chi ddim** *No, you are not*
Ydych chi? *Are you? / Do you?*	**Ydw, rydw i** *Yes, I am* **Ydyn, rydyn ni** *Yes, we are*	**Nac ydw, dydw i ddim** *No, I am not* **Nac ydyn, dydyn ni ddim** *We, we are not*
Ydyn nhw? *Are they? / Do they?*	**Ydyn, maen nhw** *Yes, they are*	**Nac ydyn, dydyn nhw ddim** *No, they are not*

'**ti**' yn y cwestiwn = '**fi**' yn yr ateb

Wyt ti'n hoffi darllen?

Ydw, rydw i'n hoffi darllen.

Nac ydw, dydw i ddim yn hoffi darllen.

'**Ydy**' yn y cwestiwn = '**Ydy**' / '**Nac ydy**' yn yr ateb

Ydy e'n hoffi darllen?

Ydy, mae e'n hoffi darllen.

Nac ydy, dydy e ddim yn hoffi darllen.

Does dim **yn** neu **'n** o flaen '**eisiau**'

Wyt ti eisiau darllen?

✓ **Ydw**, rydw i eisiau darllen.

✗ **Nac ydw**, dydw i ddim eisiau darllen.

Does dim **yn** neu **'n** o flaen '**eisiau**'

Ydy hi eisiau darllen?

Ydy, mae hi eisiau darllen.

Nac ydw, dydy hi ddim eisiau darllen.

'**chi**' yn y cwestiwn = '**ni**' yn yr ateb

Ydych chi'n gwrando?

✓ **Ydyn**, rydyn ni'n gwrando.

✗ **Nac ydyn**, dydyn ni ddim yn gwrando.

Ydyn nhw'n gweithio?

Ydyn, maen nhw'n gweithio.

Nac ydyn, dydyn nhw ddim yn gweithio.

Ydy'r llyfr ar y bwrdd?

Ydy, mae'**r** llyfr ar y bwrdd.

Nac ydy, dydy'**r** llyfr ddim ar y bwrdd.

Sgwrs

Athrawes:	**Mae hi'n amser snac. Wyt ti eisiau afal, Gethin?**
Gethin:	**Nac ydw, dydw i ddim eisiau afal.**
Athrawes:	**Wyt ti'n hoffi afal?**
Gethin:	**Nac ydw, dydw i ddim yn hoffi afal ond rydw i'n hoffi banana.**
Athrawes:	**Wyt ti eisiau banana?**
Gethin:	**Ydw, dw i eisiau banana.**
Athrawes:	**Pwy arall sy eisiau ffrwyth?**
Plant:	**Ni!**
Athrawes: Plant:	**Ydych chi'n hoffi ffrwythau?** **Ydyn!**

Cymraeg Bob Dydd

▶ 0:26 0:26 Now playing Cymraeg Bob Dydd (Cynradd) Uned 18 - Adborth un i un (One to one feedback) Dysgu Cymraeg - Learn Welsh

Atebwch y cwestiwn ...
Answer the question ...

Wyt ti'n hoffi chwarae pêl-rwyd?

Atebwch y cwestiwn ...
Answer the question ...

Ydy hi eisiau help?

Atebwch y cwestiwn ...
Answer the question ...

Ydyn nhw'n hoffi Mathemateg?

Atebwch y cwestiwn ...
Answer the question ...

Ydych chi eisiau mynd am drip?

Atebwch y cwestiwn ...

Answer the question ...

Ydy Mrs Williams yn dysgu Blwyddyn 2?

Atebwch y cwestiwn ...

Answer the question ...

Ydy'r pensil yn y pot?

Oes ...?

Oes ...?

If there is an '**Oes**' in the question, there will be an '**Oes**' in the answer:

Oes papur ar y bwrdd?

Oes ✓

Nac oes ✗

Oes llygaid glas gyda ti?

Oes, mae llygaid glas gyda fi.

Nac oes, does dim llygaid glas gyda fi.

Oes ci gyda fe?

Oes, mae ci gyda fe.

Nac oes, does dim ci gyda fe.

Oes gwers Cymraeg heddiw?

Oes, mae gwers Cymraeg heddiw.

Nac oes, does dim gwers Cymraeg heddiw.

Oes gwasanaeth ar ddydd Llun?

Oes, mae gwasanaeth ar ddydd Llun.

Nac oes, does dim gwasanaeth ar ddydd Llun.

Oes pensiliau ar y llawr?

Oes, mae pensiliau ar y llawr.

Nac oes, does dim pensiliau ar y llawr.

Sgwrs

Athrawes:	**Oes brawd gyda ti, Gareth?**
Gareth:	**Nac oes, does dim brawd gyda fi.**
Athrawes:	**Oes chwaer gyda ti?**
Gareth:	**Oes, mae dwy chwaer gyda fi – Gwenno ac Erin.**
Athrawes:	**Oes anifail anwes gyda ti?**
Gareth:	**Oes, mae un ci ac un gath gyda fi.**
Athrawes:	**Beth ydy enw'r ci?**
Gareth:	**Smot.**
Athrawes:	**Beth ydy enw'r gath?**
Gareth:	**Twm ydy'r gath. Mae e'n gymeriad!** ***(a character)***

Atebwch yn llawn ...

Answer in full ...

Ydy hi'n bwrw glaw?

Atebwch yn llawn ...
Answer in full ...

Oes cymylau yn yr awyr?

Atebwch yn llawn ...
Answer in full ...

Ydy'r llyfrau ar y silff?

Atebwch yn llawn ...
Answer in full ...

Oes llyfrau ar y silff?

Atebwch yn llawn ...
Answer in full ...

Ydy'r creon coch ar y bwrdd?

Atebwch yn llawn ...
Answer in full ...

Oes creonau ar y bwrdd?

Mwy o gwestiynau!

More questions!

Pryd?

Ble?

Pam?

Pwy?

Sut?

Beth?

Pa un?

Faint?

Pwy ...? **Who ...?**	**+ berf** **+ verb**	**+ treiglad meddal**	**Pwy fwytodd ffrwyth i frecwast?**
Ble ...? Where ...?	+ berf + verb	DIM treiglad	Ble mae Helen yn byw?
Pam ...? Why ...?	+ berf + verb	DIM treiglad	Pam wyt ti'n athro?
Beth ...? What ...?	+ berf + verb	+ treiglad meddal	Beth ddarllenaist ti neithiwr?
Sut ...? How?	+ berf + verb	DIM treiglad	Sut est ti i'r dref?
Sut ...? What kind of ...?	+ enw + noun	+ treiglad meddal	Sut lyfr ydy e?
Faint o ...? How many ...?	+ enw lluosog + plural noun	+ treiglad meddal	Faint o ddisgyblion sydd yn y dosbarth?
Pa ...? Which ...?	+ enw + noun	+ treiglad meddal	Pa liw ydy'r trên?
Pryd ...? When ...?	+ berf + verb	DIM treiglad	Pryd byddi di'n mynd adref?

Pwy?	Pwy wyt ti?	Pwy ydych chi?
Ble?	Ble wyt ti'n byw?	Ble ydych chi'n byw?
Pam?	Pam wyt ti eisiau papur?	Pam ydych chi eisiau papur?
Beth?	Beth wyt ti'n wneud?	Beth ydych chi'n wneud?
Sut?	Sut wyt ti'n teimlo?	Sut ydych chi'n teimlo?
Faint?	Faint o lyfrau wyt ti wedi darllen?	Faint o lyfrau ydych chi wedi darllen?
Pa un?	Pa un wyt ti'n hoffi?	Pa un ydych chi'n hoffi?
Pryd?	Pryd wyt ti'n mynd adref?	Pryd ydych chi'n mynd adref?

Cymraeg Bob Dydd

CANOLFAN GWASANAETHAU CYMRAEG
WELSH LANGUAGE SERVICES CENTRE

▶ 0:28 0:28 Now playing Cymraeg Bob Dydd (Cynradd) Uned 18 - Rhoi Adborth (Giving Feedback) Dysgu Cymraeg - Learn Welsh

Ble mae …? *Where is …?*

Ble mae Tedi?

Ble mae Siân?

Ble mae Mrs Jones?

Ble mae'r ...? *Where is the ...?*

Ble mae'r tedi?

Ble mae'r pensil?

Ble mae'r llyfr?

Ble mae'r ...? *Where is the ...?*

Ble mae'r **b**êl?

Ble mae'r **g**ath?

Ble mae'r **g**ot?

Feminine nouns softly mutate after **'r** except for nouns beginning with ***ll*** and ***rh***.

Arddodiaid *Prepositions*

Mae arddodiaid yn gallu dweud wrthon ni ble mae gwahanol wrthrychau.

We use prepositions to describe the location of different objects.

ar	*on*
o dan	*under*
tu ôl	*behind*
yn y	*in the*
o flaen	*in front (of)*
uwchben	*above*
ar bwys	*next to*
rhwng	*between*

Ble mae'r llyfrau?

Mae'r llyfrau **ar** y silff.

Ble mae'r tedi?

Mae'r tedi **tu ôl** y blociau.

Ble mae'r bêl?

Mae'r bêl **o flaen** y lori.

Ble mae'r bwrdd?

Mae'r bwrdd **rhwng** y cadeiriau.

Ble mae'r planhigyn?

Mae'r planhigyn **o dan** y cloc.

Ble mae'r cloc?

Mae'r cloc **uwchben** y planhigyn.

Ble mae'r pen?

Mae'r pen **yn** y pot.

Ble mae'r cyfrifiadur?

Mae'r cyfrifiadur **ar bwys** y llyfrau.

Holi, holi, holi!

- Choose one question from each of the next slides and write them on your whiteboards
- Work in groups of 3
- In your groups, one person will **time**, one person will **ask the questions** and one person will **answer the questions**
- After ONE minute rotate!
- The winner is the person who managed to answer the most questions in a minute!

Pryd?

Ble?

Pam?

Pwy?

Sut?

Beth?

Pa un?

Faint?

Ble wyt ti'n byw?

Ble maen nhw'n byw?

Ble …?

Where…?

Ble mae'r plant?

Ble mae'r pensil?

Pryd mae dy <u>**b**</u>en-blwydd?

Pryd mae ei <u>**ph**</u>en-blwydd?

Pryd ...?

When ...?

Pryd mae'r <u>**w**</u>ers Ymarfer Corff?

Pryd mae cinio?

Pwy wyt ti?

Pwy ydy hi?

Pwy ...?

Who...?

Pwy sy'n absennol heddiw?

Pwy sy angen help?

Pam wyt ti'n hoffi Mathemateg?

Pam mae hi'n hwyr?

Pam ...?

Why...?

Pam wyt ti'n drist?

Pam maen nhw'n hoffi rhedeg?

Beth wyt ti'n wneud?

Beth wyt ti'n hoffi?

Beth ...?

What...?

Beth mae e'n darllen?

Beth mae hi eisiau?

Sut mae'r tywydd heddiw?

Sut wyt ti?

Sut ...?

How...?

Sut est ti adre ddoe?

Sut mae hi?

Faint o **b**lant sy yn y dosbarth?

Faint o **dd**isgyblion sy'n absennol heddiw?

Faint o ...?

How many...?

Faint o **d**îmau sy'n chwarae?

Faint o'r gloch ydy hi?

Pa liw ydy dy hoff liw?

Pa lyfr wyt ti'n hoffi?

Pa ...?

Which...?

Pa un wyt ti'n hoffi?

Pa un wyt ti eisiau?

Mae hi'n amser ymarfer!

1. ________________ eisiau ymuno â'r Clwb Garddio, Efa?
2. ________________ sy'n dod i'r ymarfer pêl-droed?
3. ________________ **w**ers sydd gyda ti cyn cinio?
4. ________________'n barod, **b**lant?
5. ________________ mae'r gampfa?
6. ________________ wyt ti'n hoffi gwersi cerddoriaeth?
7. ________________ maen nhw'n wneud?
8. ________________ mae Rhiannon yn teimlo heddiw?

Pwy ...?
Wyt ti ...?
Pam ...?
Beth ...?
Ble ...?
Ydych chi ...?
Sut ...?
Pa ...?

Tasg – Llyfr Bwrdd

- Ble mae ...?
- Ble mae'r ...?
- Pa liw ...?
- Faint o ...?
- Pwy sy’n ...?
- Beth sy’n ...?
- Ydy'r ...?
- Oes ...?

Tasg i'r Portffolio

Tasg Llafar 1: Sylfaen A2

(o'r Pecyn Cymorth gan y Coleg Cymraeg Cenedlaethol)

Tystiolaeth 3 & 4

Ateb / Gofyn cwestiynau 'yes/no'

Asking / Answering 'yes'/no' questions

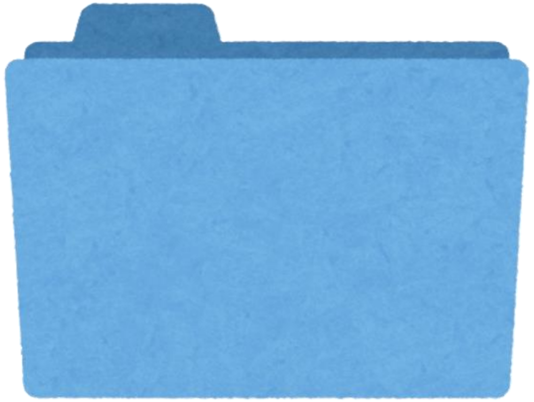

Tasg i'r Portffolio

Tasg Gwrando 1: Sylfaen A2

(o'r Pecyn Cymorth gan y Coleg Cymraeg Cenedlaethol)

Gwrando ar negeseuon ffôn / ar ddeialog, wedyn ateb cwestiynau

Listening to phone messages / dialogue, then answer questions

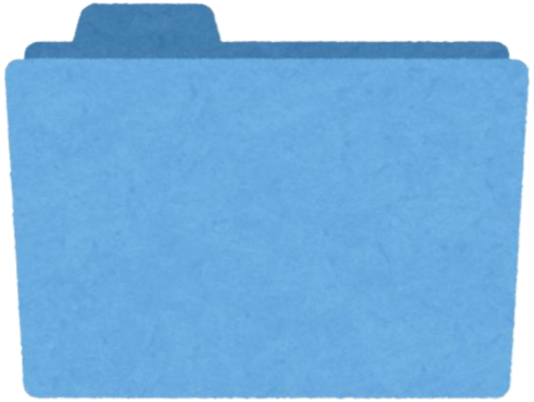

Da iawn, bawb!

★

Hwyl fawr!